

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

זבחים מב

עניין: מ"ח הזאות ביום הכיפורים

שם משמאל שבועות תרע"ב

וכן יש לפרש מאמרם ז"ל (חגיגה ו'): שהתורה כללות ופרטות נאמרו בסיני ונשנו באוהל מועד ונשתלשו בערבות מואב, שזה מקביל לעומת שלשה אלה חלקי האדם, בהר סיני הוא נגד השכל כנ"ל, באוהל מועד נגד הנפש מקום הקרבת נפש שהם נפש תחת נפש ותוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים שהוא כחות הנפש כנ"ל, ערבות מואב מלשון ערבה שהוא חושך נגד כחות הגוף, והכוונה שישתלמו ישראל ע"י התורה בגוף ונפש ושכל להיות כולו קודש, ושיהי' התיקון הכללי נגמר:

אך הצליח מעשה שטן, שבהר סיני עשו את העגל שע"ז היא חטא השכל, באוהל מועד הי' חטא המרגלים ומאסו בארץ חמדה ופחדם ממלחמת ז' אומות שכל אלה הם חטא הנפש שמשכנה בלב, ערבות מואב הי' חטא בנות מואב שהוא בגוף, ומכל ג' אלה נשאר לדורות, חטא העגל נאמר (שמות ל"ב) וביום פקדי וגו', חטא המרגלים נאמר (תהלים ק"ו) וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות, והם בכו בכי' של חנם ונקבעה להם בכי' לדורות, חטא ערבות מואב נאמר (יהושע כ"ב) המעט לנו את עון פעור אשר לא הטהרנו ממנו עד היום הזה: ונראה אף שהתיקון הכללי לא יהי' עד ימות המשיח מ"מ נעשה תיקון בצד מה לג' אלה ע"י שילה, בית ראשון, ובית שני. שילה בחלקו של יוסף נגד השכל שמשכנו במוח, ויוסף הוא בחי' ראש כבמדרש (פ' ויחי) שאמר להם יוסף לשבטים אתם הגוף ואני הראש שנאמר (דברים ל"ג) תבואתה לראש יוסף ולקדקוד נזיר אחיו. בית ראשון ששרתה בו שכינה הוא תיקון הלב משכן הנפש שהיתה האהבה בו בהתגלות כמ"ש ברש"י שיר השירים בפסוק הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני ונקרא לבנון שהוא לבן של ישראל כבמדרש (שיהש"ר פ"ז סי' י'). בית שני שחסרו ה' דברים ולא הי' בערך מקדש ראשון אלא בערך גוף לנפש, והבן:

בעל הטורים אחרי ויקרא טז, יד

י"ו הזאות על הכפורת (יומא נג:) ¹⁶ כנגד י"ו בריתות שנכתרו בסיני, וי"ו על הפרוכת נגד י"ו שבאהל מועד, וי"ו על המזבח הזהב עם שיורי הדם שעל המזבח החיצון (זמנים מז:); ¹⁷ כנגד י"ו שבערבות מואב (סוטה לו:); ¹⁸ והיינו דכתיב (שמות כד ט) דם הברית.

סוטה לו: -

הר גריזים ופתחו בברכה כו': תנו רבנן ברוך בכלל ברוך בפרט "ארור בכלל ארור בפרט ללמוד וללמד לשמור ולעשות הרי ארבע ארבע וארבע הרי שמונה שמונה וישמונה הרי שש עשרה וכן בסיני וכן בערבות מואב שנא' ¹⁸ אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה וגו' וכתיב ¹⁹ ושמרתם את דברי הברית הזאת וגו' נמצא מ"ח בריתות על כל מצוה ומצוה ר"ש מוציא הר גריזים והר עיבל ומכנים אהל מועד שבמדבר ובפלוגתא דהני תנאי דתניא רבי ישמעאל אומר ⁶ כללות נאמרו בסיני ופרטות באהל מועד ר' עקיבא אומר כללות ופרטות נאמרו בסיני ונשנו באהל מועד ונשתלשו בערבות מואב ⁷ ואין לך כל דבר מצוה ומצוה שכתובה בתורה שלא נכתרו עליה ארבעים ושמנה בריתות

